

Cyberbullying Behavior and Coping Strategies of Youths in Yala Province พฤติกรรมกรรังแกและการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา

Satita Kaewlek^{*}, Siriwan Jianchatchawanwong, and Wallada Promwiang

สาธิตา แก้วเหล็ก^{*}, ศิริวรรณ เจียรชชาวลวงค์, และ วัลย์ลดา พรมเวียง

Communication Arts Program, Faculty of Management Sciences, Yala Rajabhat University

สาขานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{*}Corresponding author: satita.k@yru.ac.th

Received May 18, 2023 ■ Revised September 24, 2023 ■ Accepted September 27, 2023 ■ Published December 28, 2023

Abstract

The objectives of this research were 1) to investigate online exposure behavior, 2) to examine cyberbullying behavior, 3) to study coping strategies with cyberbullying of youths in Yala Province, 4) to examine the relationship between online exposure behavior, cyberbullying behavior and coping strategies with cyberbullying, and 5) to develop video clip to cope with cyberbullying. This study was survey research involving 362 youths in Yala Province selected through a random sampling technique. The research instruments were a questionnaire and an assessment form of video clip efficiency. The results showed that online exposure behavior of youths in Yala Province was at a moderate level ($M = 3.36, SD = 0.62$). Cyberbullying among youths in the province was also at a moderate level ($M = 2.77, SD = 1.37$) while coping strategies employed by the youths to deal with cyberbullying was at a high level ($M = 3.54, SD = 1.15$). Besides, the correlation coefficient of online exposure behavior and cyberbullying behavior was .329 while that of cyberbullying behavior and coping strategies was .264, that which was in the same direction. Moreover, the results of the video clip development showed that the broadcast video clip on coping strategies for cyberbullying was at the highest efficiency level ($M = 4.75, SD = 0.36$).

Keywords: media exposure, online media, bullying, online world, coping

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ 2) ศึกษาพฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์ 3) ศึกษาการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา 4) ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์ และการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ 5) พัฒนาคลิปวิดีโอในการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชนในจังหวัดยะลา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 362 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) เยาวชนในจังหวัดยะลา มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.36, SD = 0.62$) 2) พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.77, SD = 1.37$) 3) พฤติกรรมการรับมือจากการถูกรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.54, SD = 1.15$) 4) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .222 การเปิดรับสื่อออนไลน์และการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .329 พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์กับการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .264 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และผลการพัฒนาคลิปวิดีโอ พบว่า คลิปวิดีโอสำหรับการเผยแพร่ความรู้การรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด ($M = 4.75, SD = 0.36$)

คำสำคัญ: การเปิดรับสื่อ, สื่อออนไลน์, การรังแก, โลกออนไลน์, การรับมือ

■ บทนำ (Introduction)

ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต พบว่า เด็กไทยเกือบร้อยละ 80 มีประสบการณ์ถูกกลั่นแกล้งในชีวิตจริง โดยร้อยละ 66 ถูกกลั่นแกล้งอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และอีกร้อยละ 12 ที่ถูกกลั่นแกล้งทุกวัน ขณะที่เด็กไทยร้อยละ 45 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการรังแกบนโลกออนไลน์อย่างน้อย 1 ครั้ง ซึ่งมากกว่าประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในทวีปยุโรปและประเทศญี่ปุ่นถึง 4 เท่า (Electronic Transactions Development Agency, 2020) เด็กที่ถูกรังแกบนโลกออนไลน์ (Cyberbullying) จะมีอาการโดดเดี่ยว แยกตัวออกจากสังคม เริ่มไม่อยากไปโรงเรียน โดดเรียน หนีเรียน ขาดสมาธิ ผลการเรียนตกลง มีอาการซึมเศร้า ใช้สารเสพติดและอาจถึงขั้นทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตาย ซึ่งการถูกกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์นั้นเป็นการกระทำความผิดทางไซเบอร์หรือ “Cyberbullying” ซึ่งหมายถึง การรังแก การให้ร้าย การด่าว่า การข่มเหง หรือการรังแกผู้อื่น (Department of Mental Health, 2019) ทางสื่อสังคมต่าง ๆ เช่น Facebook Twitter เป็นต้น (Office of the Royal Society, 2019) ซึ่งการกระทำความผิดทางไซเบอร์ (Cyberbullying) สร้างผลกระทบได้ซ้ำแล้วซ้ำเล่า เกิดได้ตลอดเวลา แม้ว่าผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์จะไม่ได้เผชิญหน้ากัน และสามารถแพร่กระจายไปสู่ผู้ใช้งานเป็นจำนวนมากในระยะเวลาอันสั้น จากผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2562 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) พบว่า ผู้ใช้งานที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี มีชั่วโมงการใช้งานอินเทอร์เน็ตอยู่ที่ 10 ชั่วโมง 35 นาที (Electronic Transactions Development Agency, 2020) นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนหรือนักศึกษาเป็นกลุ่มที่มีชั่วโมงในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอยู่ที่ 10 ชั่วโมง 50 นาที และมีความเสี่ยงค่อนข้างสูงในการถูกรังแกซึ่งปัจจุบันมีจำนวนเยาวชนเข้าสู่โลกออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และโดยวัยที่มีอายุน้อยจึงยังขาดวิจารณญาณหรือการรับมือกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม (Electronic Transactions Development Agency, 2019) ดังที่ Pratan et al. (2017) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักและพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียและความตระหนักถึงผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ในสื่อแต่ละประเภทของกลุ่มเยาวชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า เยาวชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความตระหนักถึงผลกระทบในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างดี แต่ยังไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมการใช้สื่อของตนเองได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะต้องมีการวางมาตรการดูแลติดตามการบริโภคเครือข่ายออนไลน์ของกลุ่มเยาวชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเมื่อพิจารณาถึงเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชน ได้แก่ การหมิ่นประมาทผู้อื่น การนำความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัว หรือข้อมูลของผู้อื่นไปเปิดเผย

การแอบอ้างชื่อผู้อื่นในด้านลบ การนินทาหรือด่าทอผู้อื่น และการลบหรือบล็อกผู้อื่นโดยกระทำการผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Tudkuea & Laeheem, 2014) อย่างไรก็ตาม ในจังหวัดยะลาที่มีปัญหาความไม่สงบตั้งแต่ปี 2547 และยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ซึ่งโลกออนไลน์เป็นช่องทางหนึ่งในการเข้าถึงเยาวชนและการสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ในด้านลบ มีการรวมตัวกันสร้างกลุ่มบนโลกออนไลน์เพื่อสร้างการสื่อสารในด้านลบ คอมเมนต์ในด้านลบ การใส่ร้ายป้ายสี และมีการแชร์และแพร่กระจายกลายเป็นวงจรมืดที่ไม่สิ้นสุด ปัจจุบันเยาวชนถือเป็นกลุ่มคนจำนวนมาก เป็นอนาคตของชาติที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Thai Health Promotion Foundation, 2009) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อบนโลกออนไลน์เพื่อหาแนวทางในการสร้างการรับรู้ในการใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

■ วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา
3. เพื่อศึกษาการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อออนไลน์ พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์ และการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา
5. เพื่อพัฒนาคติวิธีในการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา

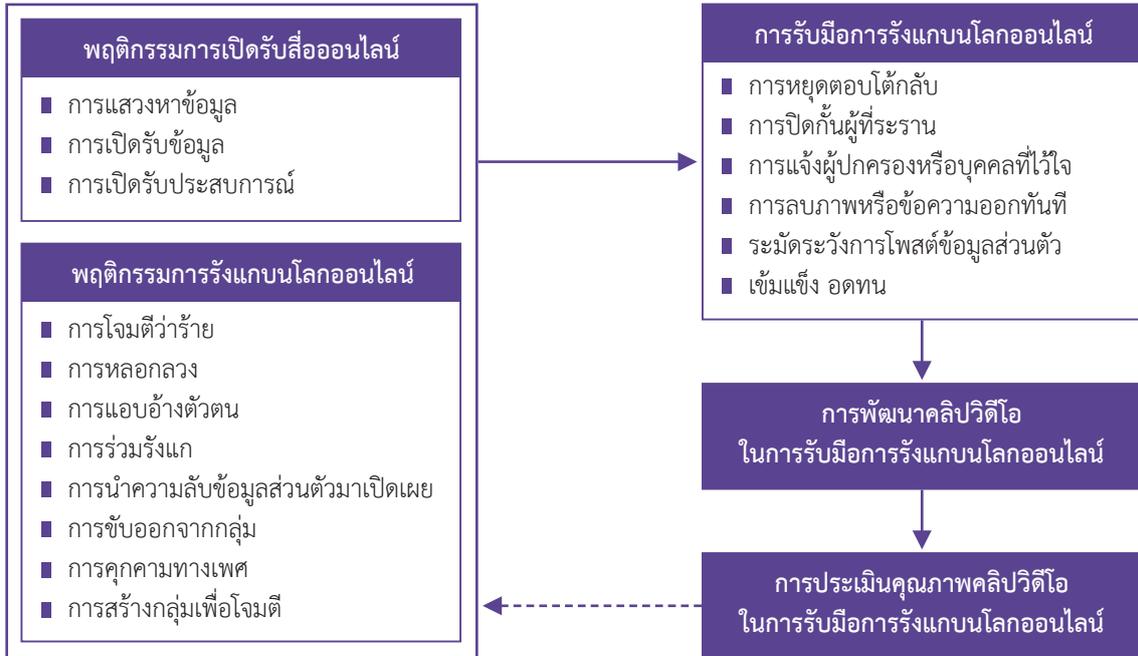
■ กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมการรังแกและการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้ 1) พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อบนโลกออนไลน์ของเยาวชน ซึ่งได้แก่ การแสวงหาข้อมูล การเปิดรับข้อมูล การเปิดรับประสบการณ์ 2) พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชน ได้แก่ การโจมตีว่าร้าย การหลอกลวง การแอบอ้างตัวตน การร่วมรังแก การนำความลับข้อมูลส่วนตัวมาเปิดเผย การขับออกจากกลุ่ม การคุกคามทางเพศ การสร้างกลุ่มเพื่อโจมตี (Samoh et al., 2014) และ 3) การรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ ได้แก่ การหยุดตอบโต้กลับ การปิดกั้นผู้ที่ระราน การแจ้งผู้ปกครองหรือบุคคลที่ไว้ใจ การลบภาพหรือข้อความออกทันที ระมัดระวังการโพสต์ข้อมูลส่วนตัว การเข้มแข็งอดทน (Shirley et al., 2017) หลังจากนั้นจึงพัฒนาคติวิธีโดย

เพื่อส่งเสริมแนวคิดวิธีการการรับมือรังแกบนโลกออนไลน์ เพื่อเป็นการสื่อสารให้เยาวชนรับรู้แนวทางการรับมือการรังแก

บนโลกออนไลน์ และประเมินคุณภาพคลิปวิดีโอก่อนนำไปเผยแพร่ ดัง Figure 1

Figure 1
Conceptual Framework
กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ เยาวชนในอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา โดยกำหนดนิยามของคำว่า “เยาวชน” ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-18 ปีบริบูรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว (Juvenile and Court Statute and Juvenile and Family Procedure Statute, 2010) โดยข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2563 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,844 คน (The Bureau of Registration Administration, 2020)

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 362 คน คำนวณโดยสูตรของ Yamane (1970) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\
 &= \frac{3,844}{1 + (3,844)(0.05)^2} \\
 &= \frac{3,844}{10.61} \\
 &= 362
 \end{aligned}$$

คัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบโควตา (Quota sampling) โดยอาศัยสัดส่วนองค์ประกอบของประชากรตามอำเภอ (Sawhin, 2001) แบ่งเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองยะลา อำเภอกงป๋นง อำเภอรามัน อำเภอเบตง อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา และอำเภอกาบัง โดยผู้วิจัยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในอัตราร้อยละ 20 เพื่อป้องกันการตอบแบบสอบถามที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างตามโควตาอำเภอละ 54 ตัวอย่าง จากนั้นจึงตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับมาจากกลุ่มตัวอย่างและตัดแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ทิ้ง เหลือแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 362 คน

กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ประกอบด้วย แบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 สํารวจพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา โดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระยะเวลาในการใช้งานสื่อออนไลน์ ช่องทางของสื่อออนไลน์ที่ใช้ วัตถุประสงค์ในการเลือกใช้สื่อออนไลน์จำนวน 18 ข้อ ตอนที่ 3 พฤติกรรมกรรังแกบนโลกออนไลน์

ของเยาวชนในจังหวัดยะลา เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับของพฤติกรรมของเยาวชนที่พบเห็นจากสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 8 ข้อ และตอนที่ 4 การรับมือจากการถูกรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชน จำนวน 6 ข้อ และแบบประเมินคุณภาพการพัฒนาคลิปวิดีโอพฤติกรรมการรังแกและการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา แบบประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นการประเมินคุณภาพของคลิปวิดีโอ จำนวน 4 ด้าน รวม 18 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป

สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและออกแบบข้อคำถามสำหรับแบบสอบถาม
2. นำข้อคำถามปรึกษาที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ข้อความสำคัญ การร้อยเรียงประโยคของข้อคำถามเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เหมาะสมบรรจุลงในแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประเมินหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้
4. ทดลองใช้แบบสอบถามกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยการคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 1-28 พฤษภาคม 2565 โดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดผู้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จำนวน 20 คน ที่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษามลายู เพื่อร่วมกับนักวิจัยในการรวบรวมข้อมูล
2. ปฐมนิเทศผู้รวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงแนวทางการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลและเป้าหมายของการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ผู้รวบรวมข้อมูลทดลองสลับบทบาทในการเป็นผู้รวบรวมข้อมูลและผู้ตอบแบบสอบถามก่อนลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล
3. ลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลกับเยาวชนในอำเภอเมืองยะลา โดยกำหนดเป็นหน้าโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา และเก็บรวบรวม ณ สถาบันสอนพิเศษ สำหรับเยาวชนในอำเภอกงปิง อำเภอรามัน อำเภอเบตง อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเยหา และอำเภอกาบัง กำหนดเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา โดยการเข้าถึง

กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ขออนุญาตเยาวชนและผู้ปกครอง รวมถึงใช้วิธีการชักถามช่วงอายุก่อนให้ลงมือทำแบบสอบถาม

4. จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อศึกษาความต้องการคลิปวิดีโอการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ ในประเด็น เนื้อหาและรูปแบบการเล่าเรื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ครูประจำโรงเรียนในเขตเทศบาลนครยะลา ผู้ปกครอง อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และนักเรียน ซึ่งการคัดเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้วิจัยได้ประชุมกับผู้ทรงคุณวุฒิโดยการคัดเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีขั้นตอนในการจัดประชุมกลุ่มย่อยดังนี้

4.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคลิปวิดีโอ

4.2 กำหนดกรอบข้อคำถามการประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่ 1) เนื้อหาของคลิปวิดีโอ 2) รูปแบบการเล่าเรื่อง 3) ลักษณะของภาพกราฟิกในคลิปวิดีโอ 4) การเลือกใช้สีตัวอักษร 5) การเผยแพร่

5. พัฒนาคลิปวิดีโอการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์โดยผู้วิจัยประยุกต์ตามขั้นตอนพัฒนาโดยใช้ ADDIE model (Aldoobie, 2015, p. 68) ดังนี้

5.1 Analysis ความต้องการในการพัฒนาคลิปวิดีโอ ได้แก่ เป็นคลิปวิดีโอที่แสดงออกถึงสภาวะการณ์ในปัจจุบันที่เยาวชนสามารถเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ และนำเสนอในลักษณะของภาพการ์ตูนแอนิเมชันที่มีสีสันเหมาะสมกับวัยของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการให้รับรู้แนวทางวิธีการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์

5.2 Design ออกแบบฉาก ออกแบบภาพกราฟิก ออกแบบเสียงประกอบที่ใช้ในคลิปวิดีโอ

5.3 Develop แอปพลิเคชันที่เลือกใช้คือ Keynote สำหรับการออกแบบการนำเสนอที่เป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวก่อนบันทึกลงคอมพิวเตอร์

5.4 Implementation นำคลิปวิดีโอไปทดลองใช้ในชั้นเรียนของผู้วิจัยเพื่อสังเกตการรับรู้ ความสามารถในการสื่อสารของคลิปวิดีโอในการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของนักศึกษา

5.5 Evaluate ประเมินคลิปวิดีโอโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน และนักประชาสัมพันธ์ จำนวน 2 ท่าน โดยดำเนินการแก้ไขในประเด็นการเล่าเรื่องจากเดิมไม่เป็นทางการเป็นการเล่าเรื่องกึ่งทางการ

6. นำคลิปวิดีโอไปใช้ผ่านการส่งมอบคลิปให้แก่โรงเรียนเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

วิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard deviation) ร้อยละ (Percentage) สถิติการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

2. การแปลผลระดับความคิดเห็น

โดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม (Sirsaad, 2002) ดังนี้

- ระดับความคิดเห็นมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นมาก กำหนดให้ 4 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน
- ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (Sirsaad, 2002) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Results)

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 77.90 และเป็นเพศชาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมา มีอายุ 16 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 และมีอายุ 15 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 และนับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 โดยผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยนำเสนอได้ดัง Table 1 - 5

Table 1

The Behavior of Youth in Yala Toward Online Media Exposure พฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา

ประเด็น	M	SD	แปลความหมาย
การแสวงหาข้อมูล	2.70	0.62	ปานกลาง
การเปิดรับข้อมูลจากสื่อ	3.53	0.65	มาก
การเปิดรับประสบการณ์	3.86	0.59	มาก
รวม	3.36	0.62	ปานกลาง

จาก Table 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ($M = 3.36, SD = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ในด้านการเปิดรับประสบการณ์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 ($M = 3.86, SD = 0.59$)

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ด้านการเปิดรับข้อมูลจากสื่ออยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ($M = 3.53, SD = 0.65$) และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ด้านการแสวงหาข้อมูลเป็นอันดับสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ($M = 2.70, SD = 0.62$)

Table 2

The Behavior of Youth Cyberbullying in Yala

พฤติกรรมกรรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา

ประเด็น	M	SD	แปลความหมาย
1. การโจมตีว่าร้ายบนโลกออนไลน์	2.87	1.32	ปานกลาง
2. การหลอกลวงบนโลกออนไลน์	2.95	1.39	ปานกลาง
3. การแอบอ้างตัวตนบนโลกออนไลน์	2.87	1.35	ปานกลาง
4. การร่วมรังแกผู้อื่นบนโลกออนไลน์	2.76	1.38	ปานกลาง
5. การนำความลับข้อมูลส่วนตัวมาเปิดเผยบนโลกออนไลน์	2.66	1.34	ปานกลาง
6. การขับออกจากกลุ่มบนโลกออนไลน์	2.48	1.23	น้อย
7. การคุกคามทางเพศบนโลกออนไลน์	2.87	1.52	ปานกลาง
8. การสร้างกลุ่มเพื่อโจมตีบนโลกออนไลน์	2.71	1.44	ปานกลาง
รวม	2.77	1.37	ปานกลาง

จาก Table 2 พบว่า พฤติกรรมกรรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.37 ($M = 2.77, SD = 1.37$) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า พฤติกรรมกรรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา มีพฤติกรรมกรหลอกลวงบนโลกออนไลน์ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.39 ($M = 2.95, SD = 1.39$) โดยที่พฤติกรรมกรรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัด

ยะลาในประเด็นของการโจมตีว่าร้ายบนโลกออนไลน์ค่าเฉลี่ย 2.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.32 ($M = 2.87, SD = 1.32$) การแอบอ้างตัวตนบนโลกออนไลน์ ค่าเฉลี่ย 2.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.35 ($M = 2.87, SD = 1.35$) การคุกคามทางเพศบนโลกออนไลน์ค่าเฉลี่ย 2.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.52 ($M = 2.87, SD = 1.52$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสอง และพฤติกรรมกรร่วมรังแกผู้อื่นบนโลกออนไลน์มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.38 ($M = 2.76, SD = 1.38$)

Table 3

The Coping Methods Employed by Youth to Deal With Cyberbullying in Yala

การรับมือจากการถูกรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา

ประเด็น	M	SD	แปลความหมาย
1. หยุดตอบโต้กลับ เมื่อถูกรังแกบนโลกออนไลน์	3.26	1.10	ปานกลาง
2. ปิดกั้นหรือบล็อกผู้ที่มารังแกบนโลกออนไลน์	3.61	1.20	มาก
3. แจ้งผู้ปกครองหรือบุคคลที่ไว้ใจ เมื่อถูกรังแกบนโลกออนไลน์	3.15	1.27	ปานกลาง
4. ลบภาพหรือข้อความออกทันที เมื่อถูกรังแกบนโลกออนไลน์	3.21	1.25	ปานกลาง
5. ระมัดระวังในการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์ เช่น หลักฐานสำคัญต่าง ๆ การโพสต์ภาพ	4.33	0.96	มาก
6. ใช้ความเข้มแข็ง อดทน ต่อการถูกรังแกบนโลกออนไลน์	3.70	1.12	มาก
รวม	3.54	1.15	มาก

จาก Table 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับมือจากการถูกรังแกบนโลกออนไลน์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.15 โดยกลุ่มตัวอย่างมีความระมัดระวังในการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์ เช่น หลักฐานสำคัญต่าง ๆ การโพสต์ภาพสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 ($M = 4.33, SD = 0.96$) กลุ่มตัวอย่างใช้ความ

เข้มแข็ง อดทนต่อการถูกรังแกบนโลกออนไลน์มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12 ($M = 3.70, SD = 1.12$) และรับมือด้วยการปิดกั้นหรือบล็อกผู้ที่มารังแกบนโลกออนไลน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสาม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20 ($M = 3.61, SD = 1.20$)

Table 4

The Relationship Between the Behavior of Youth Media Exposure, the Behavior of Youth Cyberbullying, and the Coping Methods for Cyberbullying in Yala

ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์และการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา

		พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์	การรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์
การเปิดรับสื่อออนไลน์	ค่าสหสัมพันธ์	.222**	.329**
	<i>p</i>	<.001	<.001
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ	ต่ำ
พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์	ค่าสหสัมพันธ์		.264**
	<i>p</i>		<.001
	ระดับความสัมพันธ์		ต่ำ

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จาก Table 4 พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .222 การเปิดรับสื่อออนไลน์และการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .329 พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์กับการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .264 และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ กล่าวคือ หากเปิดรับสื่อออนไลน์มากขึ้นก็จะส่งผลให้มีพฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์และการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์เพิ่มขึ้น

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์และการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาคลิปวิดีโอในการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ ความยาวคลิปวิดีโอ 6 นาที โดยมีเนื้อหาเป็นเรื่องราวของเยาวชนที่ถูกกระทำจากเพื่อนเก่าสมัยร่วมชั้นเรียนโดยการถ่ายภาพโพสต์ลงเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผลเสียที่เกิดขึ้นของผู้ถูกกระทำที่ไม่สามารถจัดการตนเองและรับมือจากการรังแกบนโลกออนไลน์ วิธีการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ มาตรการทางกฎหมายที่ผู้รังแกบนโลกออนไลน์ได้รับ เป็นต้น เพื่อเป็นการให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลแนวทางการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ให้แก่โรงเรียนและเยาวชนในจังหวัดยะลา

Figure 2
VDO Clip Example
ตัวอย่างคลิปวิดีโอ

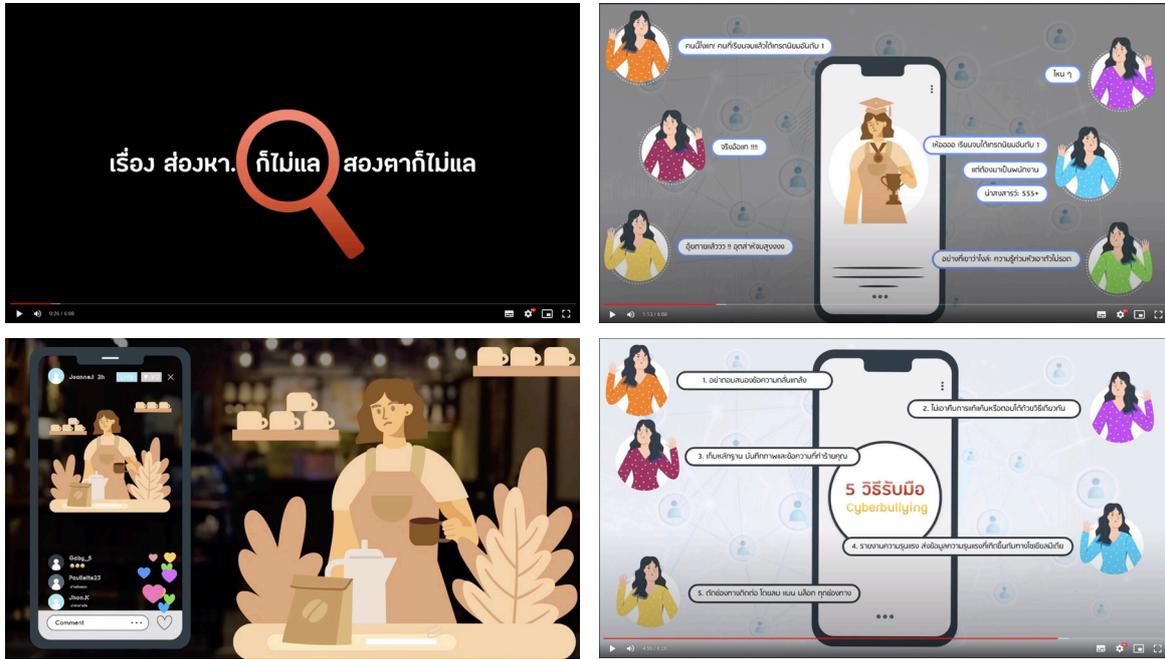

Table 5
The Quality of Video Clips Addressing Online Bullying Among Youth in Yala, Evaluated by Qualified Professionals
ผลการประเมินคุณภาพคลิปวิดีโอการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ประเด็นการประเมิน	M	SD	แปลความหมาย
ด้านเนื้อหาของกรนำเสนอคลิปวิดีโอ			
1. หยุดตอบโต้กลับ เมื่อถูกรังแกบนโลกออนไลน์	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ปิดกั้นหรือบล็อกผู้ที่มารังแกบนโลกออนไลน์	5.00	0.00	มากที่สุด
3. แจ้งผู้ปกครองหรือบุคคลที่ไว้ใจ เมื่อถูกรังแกบนโลกออนไลน์	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ลบภาพหรือข้อความออกทันที เมื่อถูกรังแกบนโลกออนไลน์	4.67	0.58	มากที่สุด
5. ระมัดระวังในการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์ เช่น หลักฐานสำคัญต่าง ๆ การโพสต์ภาพ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.87	0.23	มากที่สุด
ด้านรูปภาพประกอบและการนำเสนอ			
1. การสื่อความหมายตามจุดมุ่งหมายของภาพ	4.67	0.58	มากที่สุด
2. ความสวยงามและองค์ประกอบของภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ความชัดเจนของภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ความน่าสนใจของภาพ	4.67	0.58	มากที่สุด
5. ลำดับการนำเสนอ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.80	0.35	มากที่สุด

Table 5
(continued)

ประเด็นการประเมิน	M	SD	แปลความหมาย
ด้านเสียงและภาษา			
1. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ความชัดเจนและเสียงบรรยาย	4.33	0.58	มาก
3. ระดับเสียงบรรยาย	4.67	0.58	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของเสียงประกอบ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.67	0.44	มากที่สุด
ด้านประสิทธิภาพของคลิป์วิดีโอ			
1. ความน่าสนใจของการนำเสนอคลิป์วิดีโอ	5.00	0.00	มากที่สุด
2. คลิป์วิดีโอสามารถสร้างแรงจูงใจต่อผู้ชม	4.33	0.58	มาก
3. คลิป์วิดีโอสามารถทำให้ผู้ชมคล้อยตาม	4.67	0.58	มากที่สุด
4. คลิป์วิดีโอสามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่น่าเสนอ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.67	0.44	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.75	0.36	มากที่สุด

จาก Table 5 ผลการประเมินประสิทธิภาพของคลิป์วิดีโอ การรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าคลิป์วิดีโอมีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 ($M = 4.75, SD = 0.36$) โดยพบว่า ด้านเนื้อหาของการนำเสนอมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 ($M = 4.87, SD = 0.23$) ประสิทธิภาพด้านรูปภาพประกอบและการนำเสนอ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 ($M = 4.80, SD = 0.35$) ประสิทธิภาพด้านเสียงและภาษาและประสิทธิภาพด้านคลิป์วิดีโอ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.67 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 ($M = 4.67, SD = 0.44$) นอกจากนี้พบว่า คลิป์วิดีโอใช้ภาษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่อย่างไรก็ตามควรเป็นภาษาที่เป็นกึ่งทางการ

อภิปรายผล (Discussions)

ผลการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลาพบว่า เยาวชนในจังหวัดยะลา มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.36, SD = 0.62$) ซึ่งมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อออนไลน์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเปิดรับประสบการณ์อยู่ในระดับมาก ($M = 3.86, SD = 0.59$) ด้านการเปิดรับข้อมูลจากสื่อ

อยู่ในระดับมาก ($M = 3.53, SD = 0.65$) ด้านการแสวงหาข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.70, SD = 0.62$) 2) พฤติกรรมการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนในจังหวัดยะลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.77, SD = 1.37$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อเยาวชนมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการพบเห็นการรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนจึงอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และด้วยเยาวชนมีการเปิดรับประสบการณ์ของสื่อตามช่องทางที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เพื่ออัปเดตข้อมูลข่าวสารความบันเทิง ติดตามบุคคลที่ชื่นชอบ ใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ รวมถึงการนำข้อมูลไปสนทนากับผู้อื่นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการวิจัยเรื่องกระบวนการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ในเยาวชนไทย: การศึกษาแบบพหุกรณี (Surat et al., 2018) ได้นิยามการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ว่าเป็นการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล (ผู้รังแก) ใช้การติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตในการส่งข้อความ หรือรูปภาพที่รุนแรง หยาดคาย ล้อเลียน อันเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเป้าหมายปรากฏแก่สาธารณะหรือส่งไปยังผู้ถูกรังแกโดยตรงนั้นแสดงให้เห็นว่า กรณีที่เยาวชนมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออยู่ในระดับปานกลาง โอกาสในการเข้าถึงหรือพบเห็นบุคคลที่มีการรังแกผู้อื่นจึงอยู่ในระดับปานกลาง โอกาสที่พบเห็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมจึงอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ในยุคสมัยที่เยาวชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น กอปรกับการเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็น การรังแกบนโลกออนไลน์จึงเกิดขึ้นได้ง่ายด้วยการรู้ไม่เท่าทัน ซึ่งการรังแกบนโลกออนไลน์ยังคงส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงในการดำเนินชีวิต ทั้งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและผู้ที่มีพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และยังคงมีแนวโน้มที่เยาวชนจะเห็นพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องปกติธรรมดา รวมถึงมีแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรมรังแกบนโลกออนไลน์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและรุนแรงมากขึ้น (Tudkuea & Sabaiying, 2017)

พฤติกรรมกรรโชกจากการถูกรังแกบนโลกออนไลน์ของเยาวชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($M = 3.54, SD = 1.15$) ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่มีการรับมือจากการถูกรังแกบนโลกออนไลน์โดยการระมัดระวังในการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์ รองลงมาเป็นการอดทนต่อการถูกรังแกบนโลกออนไลน์ และปิดกั้นหรือบล็อกผู้ที่มารังแกบนโลกออนไลน์ ซึ่งการที่เยาวชนไม่โพสต์ข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์เป็นการสร้างพื้นที่ปลอดภัยด้วยการลดการเข้าถึงข้อมูลของผู้ที่ประสงค์ร้าย ดังที่ Parris et al. (2012) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวิธีการรับมือจากการถูกรังแกบนโลกออนไลน์ด้วยการใช้วิธีการหลีกเลี่ยงและรับมือกับเหตุการณ์การถูกรังแกด้วยการระมัดระวังข้อมูลส่วนบุคคล และงานวิจัยเรื่องแนวทางการป้องกันพฤติกรรมกรรโชกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ Tudkuea et al. (2019) ระบุว่า “เยาวชนส่วนใหญ่รู้จักและเข้าใจพฤติกรรมกรรโชกบนโลกไซเบอร์ในระดับดีมาก ทั้งการประสบกับตนเองและเห็นบุคคลอื่นปฏิบัติจนเป็นเรื่องปกติโดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การนิทาหรือด่าทอผู้อื่น การหมิ่นประมาทผู้อื่น การแอบอ้างชื่อผู้อื่นในด้านลบ การนำความลับที่เป็นข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลของผู้อื่นไปเปิดเผย และการลบหรือบล็อกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์”

พฤติกรรมกรรโชกบนโลกออนไลน์กับพฤติกรรมกรรโชกบนโลกออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.222 ซึ่งอยู่ในความสัมพันธ์ระดับต่ำ กล่าวคือ หากเยาวชนมีการเปิดรับสื่อออนไลน์มากขึ้น จะส่งผลให้มีพฤติกรรมกรรโชกบนโลกออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้นด้วย เช่น การหลอกลวง การโจมตี การแอบอ้างตัวตน การคุกคามทางเพศ พฤติกรรมกรรโชกบนโลกออนไลน์กับการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.329 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือ หากเยาวชนมีการเปิดรับสื่อออนไลน์มากขึ้น จะส่งผลให้มีการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ได้ดีขึ้นด้วย เช่น การรับมือโดยการระมัดระวังการโพสต์ข้อมูลส่วนบุคคลบนโลกออนไลน์ การอดทนต่อการถูกรังแกบนโลกออนไลน์ รวมถึงการปิดกั้นหรือบล็อกผู้ที่รังแกบนโลกออนไลน์ เป็นต้น

และการรังแกบนโลกออนไลน์กับการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.264 ซึ่งอยู่ในความสัมพันธ์ระดับต่ำ กล่าวคือ หากเยาวชนมีพฤติกรรมกรรโชกบนโลกออนไลน์มากขึ้น จะส่งผลให้มีการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ได้ดีขึ้นด้วย

นอกจากนี้ คลิวิตีโอที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับมากที่สุด ($M = 4.75, SD = 0.36$) แสดงให้เห็นว่า คลิวิตีโอสามารถนำไปเผยแพร่ข้อมูลแนวทางการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ เพื่อเผยแพร่ให้แก่โรงเรียนและเยาวชนในจังหวัดยะลา เนื่องจากการรับรู้ของนักเรียนและเยาวชนมีความสำคัญในการเชื่อมโยงการคิดอันนำไปสู่การตัดสินใจและการแสดงออกทางด้านพฤติกรรม (Tudkuea et al., 2019)

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เยาวชนตระหนักและให้ความสำคัญกับการสร้างความปลอดภัยให้แก่ข้อมูลส่วนตัวเพื่อป้องกันการรังแกบนโลกออนไลน์
2. สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับเยาวชนควรจัดให้มีกระบวนการให้คำปรึกษากรณีเยาวชนถูกเป็นเหยื่อในการรังแกบนโลกออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนางานวิจัยในประเด็นการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการรับมือการรังแกบนโลกออนไลน์ให้แก่เยาวชนโดยดำเนินงานร่วมกับสถาบันการศึกษา
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมของผู้ที่สามารถรับมือจากการรังแกบนโลกออนไลน์และเปรียบเทียบผลพฤติกรรมของผู้ที่ไม่สามารถรับมือจากการรังแกบนโลกออนไลน์
3. ควรพัฒนางานวิจัยแนวทางในการป้องปรามพฤติกรรมกรรโชกบนโลกออนไลน์ของเยาวชน

เอกสารอ้างอิง (References)

- Aldoobie, N. (2015). ADDIE model. *American International Journal of Contemporary Research*, 5(6), 68-72. http://www.ajcnet.com/journals/Vol_5_No_6_December_2015/10.pdf
- The Bureau of Registration Administration. (2020). *Sathiti prachākōn thāngkān thabian rātsadōn* [Civil registration and demographic information]. The Bureau of Registration Administration. <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>
- Department of Mental Health. (2019). *Klanklāng bāp nai pen Cyberbullying?* [What type of bullying is Cyberbullying?]. Department of Mental Health. <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=30035>
- Electronic Transactions Development Agency. (2019). *Cyberbullying: Rarānālai Rāyālā nawio* [Cyberbullying: Online bullying, millions of views]. Electronic Transactions Development Agency. <https://www.eta.doe.go.th/Knowledge-Sharing/Cyberbullying-in-IFBL.aspx>
- Electronic Transactions Development Agency. (2020, March 30). *ETDA phōi pī hoksipsōng khon Thai chai 'in thenet* [Thailand internet user Behavior in 2019 by ETDA]. Electronic Transactions Development Agency. <https://www.eta.doe.go.th/NEWS/ETDA-Revealed-Thailand-Internet-User-Behavior-2019.aspx>

- Office of the Council of State. (2010). *Phraratchabanyat khamphiphaksā sān yaowachon læ khrōpkhrūa læ withī phīchāranā khadī yaowachon læ khrōpkhrūa* [Juvenile and family court and procedure act]. <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C803/%C803-20-2553-a0001.pdf>
- Office of the Royal Society. (2019, August 14). *Cyber bully* [Facebook page]. Facebook. Retrieved December 8, 2022, from <https://www.facebook.com/RatchabanditThai/photos/a.2527569647301115/2527570907300989/?type=3>
- Parris, L., Varjas, K., Meyers, J., & Cutts, H. (2012). High school students' perceptions of coping with cyberbullying. *Youth & Society, 44*(2), 284-306. <https://doi.org/10.1177/0044118X11398881>
- Pratan, T., Petcharat, S., Seamhan, P., Hnuchek, K., & Mardysuh, S. (2017, June 22). *The relation between perception and behavior on online social networking of youth in Five Southern Thai Border Provinces* [Conference session]. The 8th National and International Academic Conferences. Hatyai, Thailand.
- Samoh, N., Boonmongkon, P., Ojanen, T. T., Samakkeekarom, R., & Guadamuz, T. E. (2014). Youth perceptions on cyberbullying. *Journal of Behavioral Science for Development, 6*(1), 351-364. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JBSD/article/view/16008/>
- Sawhin, W. (2001). Sampling techniques and sample size determination. *Suddhiparitat Journal, 15*(47), 80-87. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUSuthiparitatJournal/article/view/246650/>
- Shirley, S. H., Liang, C., & Angelica, P. Y. Ng. (2017). Comparing cyberbullying perpetration on social media between primary and secondary school students. *Computers & Education Journal, 109*, 74-84. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2017.02.004>
- Sirsaad, B. (2002). *Kānwičhai būrangton (chabap prapprung)* [Preliminary research (revised version)]. Suwiriyan Printing.
- Surat, P., Chanprasert, P., & Supchaisakun, A. (2018). Process of cyber bullying in Thai youths: Multiple case studies. *Journal of Suvamabhumi Institute of Technology, 4*(2), 61-79. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/svittj/article/view/177262>
- Thai Health Promotion Foundation. (2009). Yaowachon kap santisuk sām chō chāidān tai [Peace youth 3 southern border provinces]. <https://www.thaihealth.or.th/เยาวชนกับสันติสุข-3-จ-ชาย/>
- Tudkuea, T., & Laeheem, K. (2014). Development of indicators of cyberbullying among youths in Songkhla Province. *Asian Social Science Journal, 10*(14), 74-80. <https://doi.org/10.5539/ass.v10n14p74>
- Tudkuea, T., Laeheem, K., & Sittichai, R. (2019). Guidelines for preventive cyber bullying behaviors among secondary school students in the Three Southern Border Provinces. *Journal of Behavioral Science for Development, 11*(1), 91-106. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JBSD/article/view/149878>
- Tudkuea, T., & Sabaiying, M. (2017). Patterns, effects and coping with cyber bullying among students of a college in the Southern Part of Thailand. *Journal of Behavioral Science for Development, 9*(2), 220-236. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JBSD/article/view/82299>
- Yamane, T. (1970). *Statistic: An introductory analysis* (2nd ed). Harper & Row.